

Nedėldienio Skaitymas.

NEDELINIS LAIKRAŠTIS.

Užmokėt išpuls: uz ištisus metus 2 rub. už pusę metų 1 rub.

Redakcija Kaune. Redaktorius Kunigas Pralotas A. Karosas.

№ 1.

Kaunas 24 d. Lapkričio 1905 m.

Pirmi metai.

Mūsų laikraštis bus vieną kartą ant nedėlios teisleidžiamas, prieš kiekvieną nedėldienį, dėlto ir vadinsis „Nedėldienio Skaitymas“. Isteigdami tokį nedėlinį laikraštį, norime pramanyti naudingą ir priderantį skaitymą tokiems žmonėms, kurie šiokiomis dienomis yra užimti visokiais rūpesniais ir darbais ir kurie tiktai nedėldienio sulaukę teturi laiką skaityti. Visiems gi yra žinoma, jog daug atsiras tokių žmonių, kuriems kasdieniniai darbai ir rūpesniai per ištisą nedėlą nedaleis skaityti. Nės ukinikas šiokiomis dienomis mislyja ir rūpinasi apie savo ūkį, amatinikas—apie savo amatą; kiekvienas darbinikas apie išpildymą savo darbo. Taigi nėra ko ir norėti, kad tokie žmonės darbinikai šiokiomis dienomis galėtu skaityti knygas ar laikraščius. Jiems reikalingas yra nedėlinis laikraštis, kuriame jie galėtu atrasti svarbesnias žinias iš visos praejusios nedėlos. Tokiuo nedėliniu laikraščiu bus mūsų „Nedėldienio Skaitymas“.

Nors nuo laikraščio negalima yra labai daug reikalauti, visgi ir laikraštis platindamas tarp savo skaitytojų naudingas žinias gali kiek tiek prisidėti prie praplatinimo terpu žmonių mokslo arba apšvietimo. Apie apšvietimą šendien labai daug yra kalbama ir rašoma. Galima yra pasakyti, jog mūsų gadynėje vienu iš didžiausių rūpesnių kiekvienos tautos yra rūpesnis apie praplatinimą apšvietimo. Taigi ir mums išpuola apie tai rūpintis, jei ne norime atlikti nuo kitų tautų. Žinoma, praplatinimas tarp žmonių apšvietimo tai ne vienos dienos ir ne vienu metu darbas. Matydami, kaip daug darbo turėjo padėti kitos tautos, kolei praplato apšvietimą tarp savo vientaučių, turime ir mes atminti, jog ir pas mus apšvietimas negali ateiti kitonišku keliu.

Reikia dar atminti, jog apšvietimas kartais daugias kartais mažias gera žmonėms atneša. Paeina tai nuo stiprumo tų pamatų, ant kurių mokslas arba apšvietimas esti parimtas. Tikrai gi stiprais ir nepakrutinamais pamatais kaip viso žmogaus gyvenimo, taip ir apšvietimo jo proto, yra tiesos krikščioniško tikėjimo ir gero gyvenimo. Jei žmogus turi gerą pažinimą krikščioniško tikėjimo ir jeigu pagal mokslo krikščioniško tikėjimo nuo pat jaunų savo dienų nori elgtiesi, tai apie tokį žmogų visi sako, jog jis padėjo stiprus pamatus vi-

sam savo gyvenimui. Kągi galima yra pasakyti apie gyvenimą vieno kokio nors žmogaus, tai pat galima yra pasakyti ir apie gyvenimą visos tautos. Laiminga bus tauta, jei pamatais jos gyvenimo bus baimė Dievo ir pildymas Jo Prisakymų. Taip pasakyta yra ir Rašte Šventame: „Laiminga žmonija kurios Viešpats Dievas jos“ (Psal. 143. 15). Tegul tiktai visi mūsų darbai bus tokie, idant visados galima butu pasakyti apie mus, jog mūsų Viešpačiu yra Dievas, o viskas tadą mums gerai klosis. Tadą ir apšvietimas atneš mums gausius vaisius.

Rupindamiesi apie pritaikinimą mūsų laikraščio reikalams skaitytojų, tikimėsi, jog šis mūsų laikraštis platins apšvietimą. Visa, ką spaudinsime savo laikraštelyje, bus parimta ant stiprų ir nepakrutinamų pamatų krikščioniško tikėjimo. Dėlto tai ant pirmojo puslapio kiekvieno numerio mūsų laikraščio bus visados padėta ateinančio nedėldienio Evangėlija, su trumpu jos pareiškinimu. Evangėlija paprastai vadinasi Dievo Žodis, nės knigoje Evangėlijų užrašytas yra tas pats mokslas, kurį Viešpats mūsų Jėzus Kristus atnešė iš daugaus ir kurį Jis pats apsakinėjo žmonėms gyvendamas ant žemės. Nors Evangėlija kas nedėldienis ir kas šventė esti skaitoma ir reiškinioma bažnyčiose, visgi labai naudingas yra daiktas skaitymas jos po namus, pagrįžus iš bažnyčios. Kaip kuniškam žmogaus gyvenimui reikalingas yra valgymas ir gerimas taip dvasiškam jo gyvenimui reikalingas yra pažinimas ir apmislyjimas tiesų švento tikėjimo, Evangėlijoje užrašytų. Taigi kuo tankiaus žmogus apie šias amžinosias tiesas švento tikėjimo mislys, tuo geresnis bus jo gyvenimas.

Tankiai bus talpinamos mūsų laikraštelyje naudingos žinios apie ūkės dalykus. Iš žemės vaisių apturime valgymą, apsidengimą ir kitus daiktus mūsų gyvenimui reikalingus. Taigi labai yra naudingi ir reikalingi mūsų gadynės mokslai ir išmislai, kurie parodo, kaip dirbant žemę galima yra iš vienos pusės palengvinti sau darbą ir vargą, iš antros gi pusės gausesnius apturėti vaisius. Terpu savo skaitytojų platinisime mes tokias žinias, kurios galėtu atnešti kokią nors naudą mūsų krašte ir mūsų padėjime.—Čia reikia dar priminti, jog žmogus tiktai rupindamasi apie

savo dvasišką gyvenimą, per tai pat jau lengvesniu ir patogesniu daro savo žemišką gyvenimą. Datirtas tai yra daiktas, jog ten yra geresnis ir patogesnis žmonių gyvenimas, kur prigulinčiai yra pildomi Dievo Prisakymai. Jei darbinikas myli savo kasdieninį darbą, jei niekas netiktai neliečia, bet ir negeidžia svetimo turto, jei kiekvienas rupinasi apie pergalėjimą ir suvaldymą savo blogu pageidimų ir papratimų, tai taip elgdamiesi žmonės padeda stipriausius ir geriausius pamatus savo žemiškai laimei. Apsvarstymui šitų labai svarbių dalykų bus paskirta plati vieta mūsų laikraštyje.

Nemažą naudą atneša skaitytojams geri ir gražūs pasakojimai. Pasakojimuose apie atsitikimus praejusią amžių arba istorijoje gali žmogus atrasti labai daug naudingų dėl savęs pamokymų. Delto tai ir mes savo laikraštyje terpu kitų dalykų talpinsime gerus ir naudingus pasakojimus.

Apie mūsų laikus galima yra pasakyti, jog tai yra galdynė gelažinių kelių, garlaivių, telegrafų ir t.t. Šitiems gi išmislams prasiplatinus, ne viename daikte atsimainė žmonių gyvenimas. Šendien galima yra apturėti žinias greit ir iš pačių tolimųjų šalių. Taigi šendien visi geidžia tokių žinių, visi nori žinoti, kas dedasi ant visos apskritos žemės. Matomas gi yra daiktas, jog tikros ir neišmislytos žinios nemažą naudą žmonėms gali atnešti. Suprasdami tai gerai pasistengsime mes savo laikraštyje suteikti skaitytojams tokias tikras ir naudingas žinias.

Šitą numerį mes išleidžiame tikrai norėdami parodyti, koks bus mūsų laikraštis. Antrasis numeris išeis tuojaus po Naujų Metų ir potam jau eis kasnėdėl.

Red.

Vardan Dievo Tėvo ir Sunaus ir Dvasios Šventos. Amen.

Evangelija ant dvidešimto trecio nedėldienio po Sekminems pagal S. Mateušo. (IX. 18—26).

Aną metą: Bekalbant Jezui žmonių mynioms, šitai vienas kunigaikštis prisiartino ir garbę jam davė, tarydamas: Viešpatie, duktė mano dabar numirė: bet eik, uždėk ranką tavo ant jos, o bus gyva. Ir kėlęs Jėzus ejo paskui jį, ir mokytiniai jo. O šitai žmona, kurį kraujo pludimą kentėjo per dvyliką metų, priėjo iš užpakalo, ir dasilytėjo krašto rubo jo. Nės kalbėjo savimp: Jei dasilytėsiu tikrai jo rubo, sveika busiu. O Jėzus atsigrįžęs ir išvydęs ją, tarė: Turėk viltį duktė, tavo tikėjimas tavę sveiką padarė. Ir sveika buvo žmona nuo anos valandos. O kad atėjo Jėzus namuosna kunigaikščio ir išvydo vamzdinikus ir mynią betrenkiančią, tarė: Atstokite: nėra nenumirė mergaitė, bet miega. Ir juokės iš jo. O kad buvo išvaryta mynia, inejęs, pajėmė ją už rankos. Ir kėlėsi mergaitė. Ir išėjo tasai apsakymas per visą aną žemę.

Trumpas pareiškimas Evangelijos.

1. Vaikiškas buvo tikėjimas anos žmonos, viltis be krašto, gilus nusižeminimas, ir delto pagyjo. Iš togi galima yra pažinti, kaip yra Dievui mielas vaikiškas tikėjimas, stipra viltis ir tikra žemybė. Tegul tad visos mūsų maldos turi šitas tris doras, o tikrai gausime, ko prašome.

2. Dievobaimingas Liudvikas iš Ponte šitą žmonos veikalą derina in mūsų užsilaikymą priimant Švenčiausią Komuniją, ir sako: Kristus norėjo Švenčiausiam Sakramente, pasislėpęs sakramentiškame paveiksle duonos, pasilikti pas mus, idant, prijėmėjai švento Kuno ir Kraujo, pridėdami jų draugėn savo dušią, butu pagydyti nuo kraujo piktų pageidų. Jeigu tad nori pagydyti savo dušią, kaip anoji žmona pagydė savo kuną, tai sek paskui ją. Prijimdinėk Kuną ir Kraują Jezaus Kristaus giliausiai nusižemindamas ir turėdamas stipriausią viltį, tai ir tavyje išdžius versmė nusidėjimų ir piktų kuno pageidimų.

3. Šventa Evangelija apsakė tris numirusiuos, kuriems Viešpats Jėzus pagražino gyvenimą: dvylikos metų dukterį perdetinio bažnyčios Jairo, apie kurį pasakyta šios dienos Evangelijoje: jaunikaitį mieste Naim (Luc. VI) ir Lozorių (Joan XI). Iš tos priežasties sako reiškėjai Evangelijos, jog tie trys numirėlai ženklina trejokius griešnikus: dukrelė ženklina tuos, kurie nusidėjo jaunystėje iš tinginystės ir silpnybės, bet pajudinti mylistos Dievo, pažįsta savo nuopuolį ir per pakutą keliasi iš grieko, teip, kaip prisikėlė iš numirusių anoji dukrelė, paimta už rankos Viešpaties Kristaus; jaunikaitis miesto Naim ženklina tuos, kurie tankiai nusideda ir in grieką pripranta; tokie grišnikai reikalauja didesnės Dievo mylistos, turi daryti didesnę ir kietesnę pakutą, kaip tai ir Kristus daugiau pakelė vargo, prikeldamas jaunikaitį iš numirusių; Lozorius ženklina eiškius, užkietėjusiuos griešnikus pripratelius, kurie per neišpasakytai didžią tikrai Dievo mylistą, eiškia ir labai kietą pakutą tegali atgauti sveikatą t. y. dvasišką gyvenimą, kaip tai ir Kristus prikėlė Lozorių melsdamasi, verkdamas ir balsu šaukdamas.

4. Viešpats Kristus ne pirmiaus prikėlė iš numirusių mergaitę, neg išvarius vamzdinikus ir žmones trenksmą dariusiuos. Toksai prisikėlimas iš numirusių ir pagrižimas pas Dievą dušios negali išsipildyti trenksmė in bildėjime žemiškų rupesnių ir tuščių svietiskų pamėgimų.

Persergėjimas prieš juokus iš Dievo Žodžio.

„Ir juokės iš jo“. (Mat. IX 24).

Jėzus Kristus tarė vamzdinikams ir trenksmą darančiam myniai, jog mergaitė nenumirė, bet miega. Numirusi ji buvo tikrai, bet turint jai tuojaus atgyti, galima buvo ją vadinti miegančią. Jezui Kristui jau tiek padarius stebuklą, ir prikėlus iš numirusių jaunikaitį mieste Naim, išgirdę anie žmonės Jo žodį, jei butu turėję tikėjimą, butu tą žodį supratę: reikė jiems buvo nors šenavoti žodį didžio stebuklą darytojo. Vienok jiems regėjosi, jog jie geriaus pažįsta ir išmano, neg Kristus, ir del tos priežasties iš

Jo juokėsi. Teip ir žmonės pajautimams atsidavę apsieina su kunigais ir Dievo tarnais, primenančiais jiems žodžiu ir paveikslu, jog reikia niekinti tuščią didybę ir šlovę, turtus ir svietiškas patogybes, privedžiojančiais juos in šelpimą pavargelių ir beturčių, tikrą nusižeminimą ir pavarginimą kuno. Tokiems žmonėms nepermanoma ir neapkenčiama yra tokia kalba, juokiasi jie išgirde, jog smertis yra tai miegas, iš kurio nubusime ir turėsime stoti prieš Dievo Sūdą. Bet nelaimingi bus tokie apjuokėjai, kurių yšjuokos tiek žmonių išvedė iš kelio doros! Ką kitados darydavo velnias per tironus t. y. prispaudėjus žmonių, kankintojus, atitraukdamas nuo Dievo ir gyvo in Jį tikėjimo, tai pat daro jisai mūsų gadynėje yšjuokomis, pravardžiavimais ir apgaudinėjimais bedievių. Galima yra tai pasakyti, jog niekadoms nebuvo teip labai daug išjuokėjų, kaip mūsų gadynėje, dievobaimingo gyvenimo ir kriščioniškų dorybių, šventos nekaltybės ir vaikiško tikėjimo, mylėjimo Šventos Katalikiškos Bažnyčios ir jos parėdymų, šenavojimo jos vyresnybių, Kunigų ir kitų Dievo taruų. Ir ant nelaimės, daug atsiranda tokių, kurie, bijodamies yšjuokos, pradeda tolinties nuo bažnyčios, ap-laidžia eiškiaus tikėjimo veikalus, slepia savo katalikiškus jausmus, ir gyvena nei šep nei teip, ne pagal mokslo Bažnyčios. Nelaimė bus išjuokėjams, nės, kaip pasakya Rašte Šventame, „biaurybė Viešpačiam yra kiekvienas apjuokėjas“. (Prov. III. 32); delto kad Jisai nuo jų pareikalas visų jų apgautų dušių. Nesiduok tad, kriščionie, apgauti tiems išjuokėjams tavame mylėjime švento Tikėjimo, eiškiaame jo pildyme ir karštybėje meilės; atsimink žodžių Viešpaties Jėzaus Kristaus: „O kas manęs užsigintu po akim žmonių, užsiginsiu jo ir aš po akim Tėvo mano, kuris yra danguose“; (Mat. X. 33); linksminkis su Jėzumi, kuris dėl tavęs buvo išjuoktas, ir tankiai sakykis šituos žodžius: Žinau, mieliausis Jėzau, jog tarnas ne didesnis yra už Viešpatį. Jei iš Tavęs juokdavosi ir šaipydavosi nedori žmonės, tai kogi man bijoties, jei kas išjuoks mano tikėjimą in Tavę ir in Tavo Bažnyčią.

Ben-Huras.

ISTORIŠKAS PASAKOJIMAS.

Čia išpuola nors trumpai pareiškinti, kas tai yra istoriškas pasakojimas. Kas kita yra istorija ir kas kita istoriškas pasakojimas. Istorija yra tai pasakojimas apie tai, kas tikrai atsitiko. Istoriškas gi pasakojimas yra tai pasakojimas apie tai, kas galejo atsitikti toje gadynėje, apie kurią yra kalba, kas pritinka tos gadynes papratimams, apsejimams ir t. t. Nors istoriškame pasakojime gali buti teipogi tikros asabos ir tikri atsitikimai, visgi tokiam pasakojime daugumas asabų ir daugumas atsitikimų yra iš-

mislytų. Teip yra ir mūsų pasakojime, kuris vadinasi „Ben-Huras“. Tikros yra asabos, tikri atsitikimai ir tikros vietos apie kurias kalba knygos Evangelijų. Visos gi kitos asabos ir visi kiti atsitikimai yra išmislyti, bet teip išmislyti, jog suvisu pritinka anai gadynei, kuri šiame pasakojime yra aprašyta.

Prie to reikia dar pridurti, jog rašytojas „Ben-Huro“ yra aplankęs Šventąją Žemę ir savo akim yra regėjęs visas tas vietos, kurios yra teip brangios kiekvienam kriščioniui. Lankymas gi šventųjų vietų inkvėpė jam daug gražių mislių ir pripildė jo širdį šventais jausmais. Visa tai, ką jis tadą mislyjo ir ką jautė, pasirupino išpasakyti savo pasakojime, Delto tai ir yra šis pasakojimas labai gražus ir labai naudingas.

I.

Džebel-Zubleh yra tai eilia kalnų, apie penkias dešimtis mylių ilgumo, nuo kurių žiurint į rytų kraštą galima yra matyti Arabiją. Kelionė per šituos kalnus visados esti vargi, labiausiai gi laike didžiųjų lietu, kai terpukalniuose atsiranda gilus upeliai. Vienu iš tokių terpukalnių jojo raitas pakeleivis, kreipdamasi į rytų ir žiemų kraštą, kur buvo plati ir graži lyguma.

Metų tam žmogui galėjo buti apie keturias dešimtis su viršumi. Barzda jo buvo tanki, juoda, biškeli pradėdanti jau žilti. Pagal rytų šalies gyventojų papratimo galva jo buvo apdengta skara, apsuktą keletą kartų aplink. Išpo tos skaros galima buvo matyti, jog veidas je buvo tamsus, akis didžios ir juodos, kuriomis jis tankiai žiurejo į dangų. Viršutinis jo rubas buvo ilgas ir platus, koki ir šendien nešioja rytu šalies gyventojai. Sėdėjo jis ant aukšto kupranugario (verbliugo).

Mūsų pakeleiviui išlindus iš terpukalnio, užtekejo saulė ir apšvietė visą lygumą. Matyties, jog ir gyvuliui patiko šviesa, nės ištiesė savo ilgą kaklą ir pradėjo bėgti graičiaus.

Bėga ir bėga paklusnus gyvulis vis vienodai ir vis į tą patį rytų kraštą. Pakeleivis sėdi užsimislyjęs ir nežiuri nei preš save, nei aplink. Apie ketvertą adynų bėgo šiteip gyvulis be jokio atilsio.

Žinoma, be reikalo niekas po tokį smiltyną ne klaidžioja. Tie gi, kuriems atsitinka ten keliauti, žino gerai, jog praminti per smiltyną takai žmonių kaulais yra iškloti. Taigi nėra ko stebėties, jei ir labai drąšiam Arabijos gyventojui injojus tokion smilties karalysten pasidaro baugu. Jr mūsų raitorius nesirodo tokiuo žmugumi, kurs keliautu be reikalo. Niekas paskui jį neseka, nės nei karto nežvilgterėjo atgal. Teipogi nežymu, kad jis bijotusi ko nors.— Tuotarpu, apie dešimtą adyną, gyvulis sustojo bliaudamas, kaipir pasigailėjimo pakeleivio prašydamas. Pakeleivis, kaip iš miego pažadintas, pakėle galvą, pažiurejo in saulę, pasidairė aplink ir linksmai sušuko: „nu, jau, jau“. Potamgi sudėjęs rankas ant krutinės ir pakėlęs galvą i dangų va landėlę tylomis meldėsi. Pabaigęs savo malda, ištare savo gyvuliui meilų žodelį „ikh, ikh“, kuris yra liepimu, idant

atsiklaupė. Palengvu, kriokdamas iš džiaugsmo, paklusnus gyvulis atsiklaupė, pakeleivis prisiturėdamas jo dailaus kaklo nulipo ir atsistojo ant žemės.

Tasai žmogus buvo nepardaug aukštas, bet ir nesuvisu žemas. Iš viso galima buvo matyti, jog buvo sveikas ir stipras. Palaidęs kasnikėli, kuris pritūrėjo apsuktą aplink galvą skara, atidengė savo veidą. Kaklą turėjo plačią, nosį biškėli palenktą žemyn, plaukus juodus, tankius, siekiančius pečių. Iš viso to, kas apie jį pasakyta, galima buvo spėti, jog tai buvo Egipto gyventojas. Apatinis rubas musų pakeleivio buvo iš plono, balto, vilnonio ar pusvilnonio audeklo, su siauromis rankovėmis is su gražiais išsiuvinėjimus aplink kaklą ir ant krutinės. Viršutinis gi jo rubas buvo tamsiai rusvas, platus, ilgas, be rankovių. Kojos jo apautos buvo sandalais, pagal tos šalies gyventojų papratimo. Bet labai stebėtinai daiktas, kad musų pakeleivis, nors teip tolima buvo jo kelionė, neturėjo prie savęs jokio ginklo. Iš to pasirodo, kad buvo arba labai drąsus, arba kad turėjo koki nepaprastą globėją.

Nulipęs nuo gyvulio, panorėjo jis pramukštinti savo nuvargintas kojas ir pavaikštinejo biškį iš vieno krašto kitan, ne atsitolindamas vienok nuo tos vietos, kur ilsejosi jo kelionės draugas. Kartais apsistodamas šluostė savo akis ir ilgai žiūrėjo tolyn. Ko jis ten teip žiūrėjo, vargu buvo numanyti, bet iš pasirodančios ant jo veido nekantrybės galima buvo spėti, jog ko nors laukė. Kokia gi tai priežastis ir koksgi tai reikalas galėjo atvesti tą žmogų teip tolimon šalin?

Nors negalėjo nepasiduoti nekantrybės jausmui, nesulaukdames to, ko laukė, visgi turėjo vilti, jog laukiamas svečias kada noris pribus. Tuotarpu, išėmęs iš pakelingo maišo, pririšto prie balno, minkštą kimpinėlę, ir indą su vandeniu, pamirkė tą kimpinėlę vandenyje ir nušluostė snukį ir akis savo kupranugario. Potam iš to paties maišo išėmė ploną baltai ir raudonai rainuotą audeklą, keliatą, laibų baslelių ir vieną apydrutę lazda. Pasirodė, jog toji lazda buvo tai gerai apmislytas prietaisas, iš keliato dalių teip sudėtas, jog galima buvo jį prailginti ir padaryti mieta gerai aukštesnį užu žmogų. Musų pakeleivis įbedęs tą mieta žemėsna ir aplink jį keliatą mažesnių baslelių, apdengė juos aukščiaus paminėtu rainuotu audeklu. Teip pasidirbo jis šėtra, kurioje galėjo labai patogiai sutilpti ben keliatas asabų.

Visa tai išpildęs, atsitolino biškėli nuo tos vietos ir dar kartą gerai apžiūrėjo visą apylinke, bet nieko daugiau nepamatė, kaip tiktai aukštai skrendantį erelį.

Matytiesi, jog musų pakeleiviui pasidarė baugu, nės tarė parpus pats sau, parpus gi kaipir kalbindamas savo gyvulį: „Namai musų tol, bet Dievas yra su mumis. Turėkime viltį ir laukime!“

Teip pasidrašinęs savo paties žodžiais, išėmė iš pakelingo maišo žiupsnelį pupų ir impilęs jas krepšelin, užkabino tą krepšelį ant kaklo savo gyvuliui, kuris laizydamsi edė teip. jam patinkanti edalą.

(Tolesnis pasakojimas bus ateinančiame numeryje).

Aukščiausias Manifestas.

IŠ DIEVO MYLISTOS

Mes, Mikalojus Antrasis

Imperatorius ir Patvaldis visos Rusijos, Lenkų Karalus, Didis Finlandijos Kunigaikštis ir teip toliau, ir teip toliau, ir teip toliau.

Skelbiame visiems Musų vieniems pavaldiniams:

Didžiu nuludimu pripildo Musų širdį sumišimai, kurie pasidare kaikurių pavietų sodžiuose, kame sodiečiai užpuldineja ant dvarponių triobų ir kitų jų turtų.

Toksai žmonių ištvirkimas ir jokios tvarkos nebeužlaikymas negali buti kenčiamas ir delto paliepta yra Musų pastatytoms šėip jau valdžioms ir kariumenės vyresnybėms nedaleisti sumišimų ir juos sustabdyti, baudžiant kaltinikus.

Sodiečių ukinikų reikalai artimi yra Musų širdžiai ir negali buti palikti be aprupinimo.

Vienok užpuldinėjimas ant dvarų ir kiti sunkus nusidėjimai nepagerins padėjimo sodiečių ukinikų, tėvynei gi gali padaryti daug rupesnių ir nelaimių.

Užlaikymas tvarkos ir pildymas Ciesorystės įstatymų tai vienvienis kelias į tikrą pagerinimą sodiečių gyvenimo ir Mes, iš savo pusės, visados laikėme savo pirmuoju rupesniu palengvinimą sodiečių ukinikų padėjimo.

Paskutiniame laike buvome paliepe surinkti ir pristatyti Mums žinias apie tai, kaip galima butu jau dabar benkiek palengvinti ukinikų buvį.

Peržiūrėję visa tai Mes parėdėme:

1) Nuo 1 d. Sausio 1906 m. mokestis už išperkamąją žemę sumažinti per pusę ukinikams, prigulėjusiems seniaus prie dvarponių, valstijos ir Ciesoriaus, o nuo 1 d. Sausio 1907 m. tas mokestis suvisu panaikinti.

2) Duoti ukinikų žemės Baukui tam tikrą yšgalę padėti mežaturčiams ukinikams prisipirkti žemės, padauginant Bauko kapitolą ir palengvinant paskolinimą pinigų.

Apie išpildymą šitų Musų parėdymų davėme tam tikrus įsakymus.

Tikimiesi, jog paskui bendrais darbais Musų ir išrinktųjų geresniųjų Rusų žemės žmonių kurie turi buti liuosai išrinktais ir iš sodiečių ukinikų tarpo, pasiseks aprupinti visus neatadedamus sodiečių ukinikų reikalus, ne nuskriaudžiant nieko iš kitų savažemių.

Turime viltį, jog brangus Musų širdžiai sodiečiai ukinikai, elgdamiesi pagal prisakymų krikščioniškos meilės ir doros, paklausys Ciesoriško Musų balso, užlaikys visur tvarką ir ramybę neperžengdami įstatymų ir nepaliesdami svetimų turtų.

Duotas Carskojesiello Lapkričio 3 d. metuose nuo Kristaus užgimimo tukstantis devyni šimtai penktuose, o valdymo Musų dvyliktuose.

Ant originolo Jo Didybė Ciesorius savo ranką yra pasirašęs

„MIKALOJUS“.

Šių metų svarbesnieji atsitikimai musų ciosorystėje.

Metai 1905 Rusijos istorijoje bus metais didžių atsitikimų. Mums rodosi, jog tų metų netiktai mes neužmiršime, bet ilgai juos turės minavoti ir musų ipėdiniai. Per šiuos metus Rusijos Vyresnybei prisėjo vesti dveją karę: vieną su Japonais Tolimųjų Rytų šalyje, antrą gi namie su visokiais maištinikais, streikų ir sumišimų darytojais. Kaip viena, teip ir antra karė buvo nelaimingos ir Rusijos Vyresnybė liki šiolei iš tos priežasties turi daug rupesnių ir vargų. Per šiuos metus daug pražuvo žmonių ir daug išsilėjo žmonių kraujo kaip tolimuose Mandžiurijos laukuose, teip ir kaikuriuose didesniuose Rusijos miestuose. Jeigu žmonės buvo sunkiai Dievą užrustinę, tai tas kraujas, kurio teip daug išsilėjo, galėjo permaldauti Dievo rustybę. Matytiesi, kad Dievas susimilėjo ant musų, nės prispaustiems Rusijos gyventojams šie metai atnešė palengvinimą jų sunkaus gyvenimo, senai laukiamą laisvę.

Šitas palengvinimas sunkybių ir šita laisvė neaplinkė ši kartą ir musų, Lietuvių, kurie liki šiolei buvome visados skiriami nuo kitų Rusijos valstijos gyventojų ir smarčiau už kitus slėgiami.

Apleisdami bairius ir kruvinus šių metų atsitikimus, kuriuos sunku butu suskaičiuoti ir aprašyti, priminsime čia tiktai svarbesnius Aukščiausios Valdžios parėdymus, kurie mums nešė kaskart didesnę liuosybę.

1) Ypatingu Įsakymu jo Didybės Šviesiausio musų Ciesoriaus Mikalojaus II, Velykų dienoje, 17 Balandžio paliko apskelbta senai laukiama liuosybė tikėjimo, tai yra paliko daleista ir rusams pravoslavniems, jeigu norėtu, permaintyti savo tikėjimą į kitą koki krikščionišką tikėjimą, pagal savo saužinės, ir dar paliko daleista visose mokyklose išguldinėti tikėjimo mokslą prigimtoje mokytinių kalboje.

2) Teipogi Aukščiausiu Ciesoriaus Įsakymu 1 d. Gegužės mėnesio paliko panaikinti tie neteisingi vyresnybių parėdymai, kuriais užginta buvo katalikams Lietuvoje, netiktai Lenkams ir bajorams, bet ir Lietuviams sodiečiams pirkti žemę be ypatingo kaskart daleidimo vyresnybių, ir tai ne daugiau, kaip 60 dešimtinių. Tuo pačiu Aukščiausiu Įsakymu buvo dar daleista vidutiniose ir kaikuriose žemesniosiose mokyklose mokinti jaunumėnė lenkiškos ir lietuviškos kalbos tokiose vietose, kur terp gyventojų didesnė dalis yra Lenkų arba Lietuvių.

3) Rugpjūčio 6 d. buvo apskelbtas Aukščiausias Manifestas, kuris įvedė į Rusijos rėdybą labai didžią atmainą: nės tuo Manifestu tapo istrategtas Ciosorystės Seimas, tai yra surinkimas žmonių atstovų, liuosai išrinktų, kurie draug su Vyresnybė galės rupintiesi apie visus valstijos reikalus. Tokiems išrinktiems žmonių atstovams bus duota valdžia: apsvarstyti ir prijimti ar atmesti naujai įvedamus įstatymus; prižiūrėti, kad visi valstijos perdėtiniai viską pildytu nepagal savo nuomonės ir valjos, kaip tankiai buvo liki šiolei, bet pagal valstijos įstatymų; peržiūrėti apskaitą val-

stijos pinigų, surenkamų iš visokių mokesčių ir sužinoti, kiek tų pinigų yra surenkama ir kiek išleidžiama; išreikšti prieš Vyresnybę visokius žmonių reikalus; reikalauti naujų nau-dingų įstatymų arba atmainymo netikusių senųjų.

Iš to jau kiekvienas gali suprasti, kokią didžią atmainą įveda į Rusijos rėdybą šita naujoji įstaiga Ciosorystės Seimo, ir kiek ji žmonėms gali atnešti gero, jeigu žmonių atstovai bus išrinkti vyrai išmintingi, dori ir tikri mylėtojai savo tėvynės. Liki šiolei visos valstijos rėdas buvo rankose vienos tiktai vyresnybės: ji tiktai viena rupindavosi apie visus valstijos reikalus, išmislydavo ir išleisdavo ar tikusiuos ar notikusiuos įstatymus, o žmonės tiktai turėjo pildyti šituos įstatymus ir labai buvo suvaržyti. Dabar jau žmonės per savo atstovus galės patis rupintiesi apie savo ir valstijos reikalus ir daug liuosėnį turės gyvenimą.

4) Aukščiausias Manifestas, apskelbtas 17 d. Spalių mėnesio, dar aukščiaus pakėlė Ciosorystės Seimą, nės tuo Manifestu liko apreikšta, jog ateinančiame laike jokias įstatymas negalės buti įvestas be pritarimo Ciosorystės Seimo, ir paliepta, idant prie rinkimų atstovų į šitą Seimą galėtu prisidėti žmonės visokių skyrių: netiktai turtingesnieji, bet ir mažaturčiai. Tas pats Aukščiausias Manifestas suteikė visiems Rusijos gyventojams maža ko netokią pat laisvę, kokią žmonės turi kitose Europos valstijose, tai yra laisvę tikėjimo, žodžio, spaudos, susirinkimų ir draugijų. Negalima yra pasakyti to, kad iš suteiktos mums laisvės jau dabar turime visišką ir pilną naudą, nės delto reikia panaikinti senus įstatymus, kurie šitai laisvei yra priešingi, o įvesti naujus įstatymus, kurie šitą laisvę pritaikintu prie musų gyvenimo. Reikia tikėtiesi, jog šita permaina įstatymų neužilgo turės išsipildyti, kaip tiktai susirinks Ciosorystės Seimas.

5) Paskutinis Šviesiausio Ciesoriaus Manifestas, apskelbtas 3 d. Lapkričio atnešė nemažą palengvinimą ukinikams valstiečiams, kurie liki šiolei labai buvo apsunkinti didžiomis mokesčiais. Pagal šito Manifesto mokesčius, kurias ukinikai sodiečiai liki šiolei kasmet mokėjo už duotas jiems metuose 1861 žemes, nuo pradžios ateinančių 1906 m. bus jau per pusę numažintos, o nuo pradžios 1907 m. visiškai panaikintos. Toliaus tame Manifeste yra sodiečiams prižadėta pašalpa, arba paskolinimas už mažą procentą iš ukinikų žemės Banko, idant lengviaus galėtu nusipirkti sau, kiek reikia, žemės.

Visi šitie šiemet apskelbti Šviesiausio Ciesoriaus įsakymai ir manifestai eiškiai parodo, jog jisai tikrai trokšta palengvinti ir pagerinti gyvenimą visų savo pavaldinių be jokio skyriaus. Bet kiekvienas išmintingas žmogus gali suprasti, jog tas geras Ciesoriaus noras ne gali tuojaus išsipildyti, nės delto reikia perdirbti daugybę įstatymų, kuriais žmonės liki šiolei buvo suvaržyti; reikia permaintyti visą valstijos surėdymą; reikia atmainyti daug perdėtinių o Visa tai padaryti—tai darbas ne vieno mėnesio, o gal ir ne vienu metų. Taigi ir reikia kad visi Rusijos gyventojai, kiek galėdami, prie to didžio darbo prisidėtu ir stengtusi draug su persimainiusia jau šiek tiek Vyresnybė naujai

įgytą laisvę teip pritaikinti per naujus įstatymus prie savo gyvenimo, idant ji išeitu visiems ant gero, o ne ant blogo. Nės jeigu žmonės nenorėtų klausyti jokios vyresnybės ir nenorėtų užlaikyti jokių įstatymų, jeigu kiekvienam būtų daleista daryti visa, kas tiktai jam patinka, tadą tokia laisvė netik nieko gera žmonėms neatneštų, bet būtų tikra nelaimė.

Todel dabar, regisi, atėjo jau laikas, idant visi Rusijos gyventojai nurintu ir atmestu anuos visokius sumišimus ir streikus, kuriuos buvo pakėlę norėdami išsiliuosuoti iš perdaug slėgiančios Vyresnybės prieglobos. Laikas jau būtų visiems grįžti prie savo darbo ir rupintis apie išrinkimą gerų atstovų, kurie susirinkę į Ciesorystės Seimą turės pertaisyti netikusiuos senus įstatymus ir atnaujinti Rusijos gyvenimą. Iuk neužilgo Ciesorystės Seimas turės susirinkti, todėl dabar jau laikas visiems Rusijos gyventojams gerai apmislėti ir sužinoti visus savo reikalus, idant paskui galėtų juos prigulinti išpasakyti savo atstovams, siunčiamiems į Seimą.

Bet nelaimė, kad ne visi Rusijos gyventojai tą viską gerai supranta. Ne maža dar atsiranda tokių ne romių žmonių, kurie niekindami jau suteiktą laisvę arba paties Ciesoriaus žodžių prižadėtą jieszko ir reikalauja dar didesnės laisvės; kurie, pasijutę jau šiek tiek laisvais, nebenori jau klausyti jokios vyresnybės ir pildyti jokių įstatymų; kurie, regisi, norėtų iš pamatų sugriauti visą Rusijos surėdymą, idant paskui galėtų viską perdirbti pagal savo nuomonės. Taigi tokie neromus žmonės daro sumišimus, viseip priešinasi vyresnybėms, užpuldinėja su ginklais ant perdėtinių, griaua ir naikina valstijos įstaigas ir kursto prie to kitus žmones prikalbinėdami juos arba baidydami. Tokie žmonės užmiršta, jug nesunku yra sugriauti seną triobą, bet neteip yra lengva naują pastatyti.

Iš antros pusės atsiranda dar ne mažas skaitlius ir tokių, kurie ar tai per neišmanymą ir tunsuma, ar tai dėl savo naudos norėtų apginti ir užlaikyti senąją valstijos surėdymą ir delto buk užstodami už Vyresnybę ir už Ciesoriunežmoniška užpuldinėja ant tų žmonių, kurie jieszko ir reikalauja laisvės. Nuo tokių tamsuolių kaikuriuose Rusijos miestuose nemaža nukentėjo žydai, studentai ir kiti apšviestiesnieji žmonės.

Kai kuriose dar Rusijos gubernijose sodiečiai rusai, geisdami daugiaus žemes ir užmiršę septintą Dievo Prisakymą, užpuldinėja buriais ant dvarponių, plėšia jų turtus, griaua ir degina jų triobas, kerta jų miškus ir nori prisisavinti jų žemę.

Mes Lietuviai ir Žemaičiai savo krašte, dėkavot Dievui, liki šiolei dar nedaug matėme tokių sumišimų ir baisių atsitikimų, kaip kitose Rusijos vietose. Prašykime Viešpatį Dievą, idant ir toliaus teiktusi užlaikyti mūsų kraštą nuo tokių nelaimių. Idant gi mūsų maldos būtų išklaustos, gyvenkime, kaip liki šiolei, pagal savo tikėjimo, pagal Dievo ir Šventos Bažnyčios Prisakymų. Ne klausykime kurstytojų ir suvedžiotojų, neprisidėkime prie jokių sumišimų ir atiduokime, kaip moko mus mūsų Išganytojas, „kas yra Dievo—Dievui, o kas yra Ciesoriaus Ciesoriui“. Laukdami pagerinimo savo padėjimo turėkimė visados kantrybę, o savo reikalus galime išreikšti prieš vyresnybės prigulinių keliu, paduodami tam tikrus prašymus arba reikalavimus vardan valsčių ar kitų kokių susirinkimų, paskui gi savo reikalus galėsime išpasakyti savo atstovams, siunčiamiems į Ciesorystės Seimą.

NN.

Iš Žemaičių vyskupijos.

Nesenai paliko perkelti kunigai--kamendoriai: Putrius Stanislovas iš Kvedainių į Vidžius; Glinskis Petras iš Vidžių į Kvedainius; Rimavičė Viucentas iš Voinutos į Retavą, altaristos: Tarvidas Leonardas iš Mosiedžių į Salautus; Borkauskis Antanas iš Salautų į Mosiedžius, filialistos: Einoris Jonas iš Leščių į Vasiliškius; Žemaičiė Adomas iš Vasilškių paskirtas Klebonu Pelikanų.

Numirė Kunigai: Jastrzembskis Pranciškus Rasiėniuose 79 m. Macius Kazimieras kamend. Zarasų 30 m. Žiburinskis Jonas atl. Salautų 68 m.

Redakcija prašo pasiskubinti atsiųsti pinigus, kas nori turėti laikraštį tuojuos po Naujų metų.

Siunčiant pinigus reikia teip rašyti: „Ковно Ректору Духовной Семинарии Прелату А. Карасю“.

Rėdaktorius Pralotas A. KAROSAS.

KRAUTUVĖ

ŠTELKĖS ir KLIMAŠEVSKIO

*** *Kaune.* ***

Mikalojaus prospektas nam. Lidijos Rabinavičėnės.

☛ Visokie ginklai, medžiojimo įrankiai, porakas ir t. t. Krautuvė visokių indų, gelžinių ir sidabrinių daiktų, bronzos ir vario tavoro.

Prie krautuvei yra dirbtuvė
visokių kelionei reika-
lingų daiktų.

KNYGYNAS, SKAITYKLA,

GAIDŲ MUZIKOS, ĮRAN-

KIŲ IR BAŽNYČIOS SI-

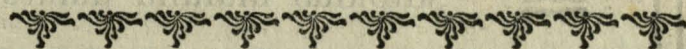
DABRO KRAUTUVĖ

Juozapo Zavadzko

Kaune.

DABAR JAU

KAZIMERO RUTZKIO.

SPAUSTUVĖ

SOKOLOVSKIO ir ESTRINO

Kaune.

Spaudžia visokius veikalus
lietuviškai.

Didelis surinkimas
naujos rašliavos.

IŠTOBULINTOS MAŠINOS.

Prekė vidutine.

Išejo iš spaudos

Dėdės
Atanazo

apysaka „MIRTIS“ 5 k. Trumpas Katekizmas
(spaudoje) ir Kun. Liasockio MAŽA DOVANELE
3 kap. (apie išpažintį).

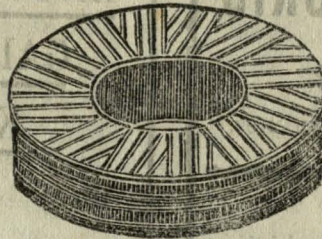
Centrališka sankrova

KNYGYNĖ J. NAUJALIO KAUNE.

PIRMUTINE ROSSIJOS DIRBTUVE

FRANCUZIŠKŲ

KAMENŲ

G. A. Rammo Kaune

Kurauskio gatve jo paties namai.

Siulo malunams girtas tikras Prancuziškas ir padirbtas, kruopas dirbamas, o teip pat šikus del cilinderiu ir kitokius malunu daiktus su vidutinėmis kainomis.

J. NAUJALIO

Knygynas. Kaune.

SANKROVA:

MALDAKNYGIŲ DVASIŠKO IR

SVIETIŠKO TURINIO KNYGŲ

PAVEIKSLELIŲ, ROZANČIŲ,

ŠKAPLERIŲ IR BAŽNYTINIŲ

NATŲ.

Agentura

„Nedėldieno Skaitymo“.

PANEVĖŽYJE

LIETUVIŠKAS KNIGYNAS

MASIULIO

Nauja (Dvarna) ul.

Federavičėnės namai.

Gaunama visokių knygų, natų ir devotiškų daiktų: rožančių škaplerius ir k.